

Pastoor Wolters probeert een

"parochiefonds" avant la lettre.

Op 27 november 1929 werd Theodorus Arnoldus Johannes Maria Wolters benoemd tot pastoor van de St.Lambertusparochie te Wouw. Men plaatste niet alleen "Zeereerwaarde" voor zijn naam maar ook "Hooggeleerde" want gedurende 15 jaar was hij professor geweest in de Bijbelexegese aan het Groot Seminarie te Hoeven. De nieuwe Wouwse pastoor was 40 jaar oud toen hij hier zijn werk begon. Het was zijn eerste parochie. Vele ouderen hier in Wouw herinneren zich hem nog vooral als de doortastende en voortvarende bouwheer van de huidige St.Lambertuskerk, die immers na de verwoestingen van de tweede wereldoorlog grotendeels moest worden heropgericht.

De krisistijd van de dertiger jaren bracht ook veel Wouwse gezinnen ellende. Dat was tot in de kerk toe merkbaar. In die tijd was het nog de gewoonte, dat de zitplaatsen in de kerk jaarlijks werden verpacht. Mensen met veel geld pachtten de duurste plaatsen vóór in de kerk, financieel minder sterken namen een plaats midden of achter in het middenschip of in de zijkanten, de "bochten", terwijl voor degenen die helemaal geen geld hadden om een plaats te pachten achter in de kerk zgn."armenbanken" ter beschikking stonden. De plaatsen in die banken waren niet verpacht. De parochianen die er gebruik van maakten betaalden één cent per persoon per keer.

Nu gebeurde het in die krisistijd dat in de "armenbanken" parochianen plaats namen, voor wie die eigenlijk niet bedoeld waren. Van zondag tot zondag kwamen er mensen te zitten, die toch voor die tijd een redelijk inkomen hadden, zodat er iedere keer zeker zo'n honderd mannen genoeg moesten nemen met een staanplaats achter in de kerk. Een doorn in het oog van pastoor Wolters.

Op de kerkbestuursvergadering van 18 juni 1933 komt hij dan ook met een zeer vergaand en uiterst modern plan. Vooral om met de ongelijke financiële draagkracht van de gezinnen rekening te kunnen houden, stelde hij voor om de bankenpacht - dé grote jaarlijkse bron van inkomsten voor iedere parochie - af te schaffen. In de plaats daarvan zou aan ieder gezin een jaarlijkse bijdrage voor de eigen parochie gevraagd worden van ten hoogste een half procent van het bedrag, waarover dit gezin inkomstenbelasting moest betalen volgens de Rijksbelastingdienst, met een minimum van f 1,--. Wolters was voorzichtig: het zou een proef worden van één jaar en voorlopig alleen de plaatsen aan de "mannenkant" (het rechtergedeelte van het middenschip) betreffen.

Op die bewuste kerkbestuursvergadering moet de pastoor met veel overredingskracht zijn voorstel hebben ingebracht en verdedigd, want het resultaat van de avond was volledige instemming door alle bestuursleden. Het bisdom moest deze financiële ommezwaai van de Wouwse parochie goedkeuren, voordat ermee gewerkt kon gaan worden. Wat men niet verwachten zou: die goedkeuring kwam onmiddellijk.

Alle zitplaatsen in de kerk - hoewel voorlopig alleen de mannenkant - werden nu kosteloos en men kon plaats nemen waar men wilde. Terecht verwachtte Wolters, dat er tijdens de kerkdiensten op zondag geen "staanders" meer zouden zijn. Maar hij vergiste zich schromelijk!

Wouw gonsde van het gemopper over het verlies van de vaste plaatsen, vooral bij families, die al generaties lang dezelfde plaatsen in de Wouwse kerk hadden "bezeten". Tijdens iedere H.Mis weigerde een groep parochianen te gaan zitten, hoewel er gratis zitplaatsen waren. En het ergste van al voor het kerkbestuur: slechts 20% van de aangeschreven gezinnen betaalde de gevraagde gezinsbijdrage; 80% weigerde eenvoudig.

De Wouwse parochie was kennelijk niet de meest geschikte proeftuin - en Wolters mogelijk niet de meest geëigende tuinman - om er een nieuwe financiële opzet voor de paro-

chic-inkomsten uit te proberen. Een dertigtal jaren later is deze visie en aanpak in de Nederlandse parochies algemeen geworden onder de naam van "parochiefonds". Ook op dit gebied was Wolters zijn tijd vooruit. Zijn kerkbestuur moest gedwongen terug naar het oude stelsel van bankenpacht.

Wouw, november 1989.

P.Berende.

